

RAPPORT

Samrådsredogörelse

Faunapassage Södra stambanan Sösdala- Tjörnarp

Hässleholm och Höörs kommuner, Skåne län
Järnvägsplan 2025-10-30

Trafikverket

Postadress: Neptunigatan 52, 211 18 Malmö

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Författare: Rejlers Sverige AB

Dokumentdatum: 2025-10-30

Ärendenummer: TÄHS-2024-000117

Version: 1.0

Kontaktperson: Camilla Rasmusson, Projektledare

Innehåll

1 Sammanfattning	5
2 Samrådsrets	6
3 Samråd	7
3.1 Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	7
3.1.1 Samråd med berörd länsstyrelse	7
3.1.2 Samråd med berörda kommuner	14
3.1.3 Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	19
3.1.4 Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	27
3.2 Synpunkter från fastighets- och sakägare, organisationer och allmänhet som inkommit vid andra tillfällen än specifika samråd	29

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

1 Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse redovisar de samråd som hållits i järnvägsplan för faunapassage Södra stambanan Sösdala – Tjörnarps i Hässleholm och Höörs kommuner, Skåne län. Syftet med järnvägsplanen är att minska barriäreffekten för viltet längs Södra stambanan mellan Sösdala och Tjörnarps. För att uppfylla detta planeras totalt fyra faunapassager; en faunabro avsedd för större klövvilt, samt tre torrtrummor avsedda för små och medelstora däggdjur. Projektet omfattar även att se över, komplettera och bygga nytt viltstängsel längs järnvägssträckan mellan Sösdala och Tjörnarps.

Inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har myndigheter, organisationer och de enskilda som kan antas bli berörda underrättats med brev om var samrådsunderlaget har funnits tillgängligt och hur synpunkter kan lämnas på underlaget. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats under samrådstiden 2024-11-19 – 2024-12-10. Annonsering avseende samrådet gjordes i Post- och Inrikes tidningar den 15 november 2024 samt i Skånska Dagbladet, Sydsvenskan, Kristianstadsbladet och Norra Skåne den 16 november 2024.

Allt inkommit material rörande järnvägsplanen finns diariefört hos Trafikverket på ärendenummer TÄHS-2024-000117.

2 Samrådsrets

Samrådsretsen är de som informeras om att ett samråd ska äga rum. Omfattningen av samrådsretsen varierar mellan olika projekt samt samrådets syfte, karaktär och innehåll. I detta projekt har samrådsretsen avgränsats utifrån projektets utredningsområde.

Nedan förtecknas den samrådsrets, exklusive enskilda som kan antas bli särskilt berörda och berörd allmänhet, som Trafikverket har skickat samrådsremiss till inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

- Länsstyrelsen i Skåne län
- Region Skåne län
- Försvarsmakten
- Räddningstjänsten Skåne Nordväst
- Räddningstjänsten Skånemitt
- Elsäkerhetsverket
- Riksantikvarieämbetet
- Hässleholms kommun
- Höörs kommun
- Fortifikationsverket
- Jordbruksverket
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket
- Polismyndigheten region syd
- Statens geotekniska institut
- Statens geologiska undersökning
- Svenska Jägareförbundet
- Svenska kraftnät
- Transportstyrelsen

3 Samråd

3.1 Samråd inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

3.1.1 Samråd med berörd länsstyrelse

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Länsstyrelsen i Skåne län under ett tidigt samråd som genomfördes den 30 januari 2024.

Kultur- och naturmiljö

Beträffande kulturmiljö ser länsstyrelsen inga farhågor, men önskar att Trafikverket tydliggör inom projektet hur stora markingrepp som kommer krävas.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och tar med sig till kommande arbete.

Utformning

Länsstyrelsen ställer frågan vad Faunapassagens syfte och dimensioner är samt att faunabron måste vara minst 15 meter bred för att uppfylla älgars behov.

Trafikverket svarar:

Faunapassagen är avsedd för stora klövdjur, exempelvis älg. Dimensionerna för bron är ej bestämt i dagsläget, Trafikverket vill förtydliga att detta ej är något lagkrav och att bredden på en passage styrs av en mängd olika faktorer, 15 meter är en riktlinje som Trafikverket internt har kommit fram till. Det ingår i konsultens utredningsuppdrag att säkerställa bronns längd och bredd.

Länsstyrelsen undrar varför tunnel ej anses vara ett alternativ för planskild passage

Trafikverket svarar:

Det är en mer teknisk lösning för en planskild passage i form av en tunnel samt att en tunnel hade behövt anpassas för stora klövvilt vilket hade inneburit en högre kostnad.

Länsstyrelsen önskar att Trafikverket utvecklar motivering om valt utredningsområde för faunabron.

Trafikverket svarar:

Det är viktigt att faunabrons placering tar hänsyn till den planerade faunabron för riksväg 23. En ytterligare fördel med valt utredningsområde är att det finns naturligt stöd i befintlig terräng och att området är relativt glesbebyggt. Det finns däremot en mindre gård inom området som inte bör påverkas i allt för stor utsträckning vad Trafikverket vet i detta skede. Exakt placering av faunabron kommer utredas.

Länsstyrelsen ställer en fråga om varför inte anpassning av befintliga portar och planskilda passager för fauna kommer beaktas i projektet.

Trafikverket svarar:

Anpassning av befintliga portar och passager för fauna inryms inte i projektets budget om totalbelopp på 100 miljoner kronor från järnvägsplan, bygghandling och entreprenad. Projektet är en riktad miljöåtgärd.

Länsstyrelsen ställer frågan hur planerade åtgärder som ytterligare spår längs sträckan för Södra stambanan kommer beaktas i projektet.

Trafikverket svarar:

Den föreslagna lösningen för en faunapassagen är avstämd med Trafikverkets enhet planering för kommande projekt där spårutbyggnad är möjlig. De nya spåren kommer troligtvis inte anläggas direkt intill befintliga spår. Detta innebär att framtida projekt får anpassa sig efter detta projekts åtgärd och att om nya spår byggs ut kommer en ny faunapassage behöva anläggas.

Länsstyrelsen ställer frågan om vilka åtgärder som kommer krävas för projektet.

Trafikverket svarar:

En faunapassage ska etableras över järnvägen samt ett antal torrtrummor ska anläggas för medelstora däggdjur och stängslingsåtgärder i form av viltstängsel. Behov av stängsling kommer avgöras genom en viltutredning.

Riksintressen och skyddade områden

Länsstyrelsen informerar Trafikverket om att det finns riksintresse för naturvård, Ella och N34 cirka 300 meter från platsen för tilltänkt placering av faunapassagen. Detta behöver beskrivas i samrådsunderlaget.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för inkommen information och beaktar detta i kommande arbete med samrådsunderlaget.

Länsstyrelsen informerar om att det finns betesmark norr om skogsområdet vid tilltänkt placering för faunapassage där det växer fridlysta arter. Länsstyrelsen anser att hantering av artskydd ska ske tidigt i projektet. Om ingen inventering genomförs så måste projektet beskriva vilka arter som omfattas av artskyddsförordningen samt om fåglar och dess bevarandestatus påverkas.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för inkommen information och beaktar detta i kommande arbete med samrådsunderlaget.

Länsstyrelsen inkommer med synpunkt att det finns många biotopskyddade områden inom utredningsområdet för projektet. Dessa måste beaktas tidigt i projektet. I utredningsområdets södra del finns även strandskydd som måste beaktas.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för inkommen information och beaktar detta i kommande arbete med samrådsunderlaget

Övrig information

Länsstyrelsen delger Trafikverket information om att eventuella tillfartsvägar och servicevägar som krävs för anläggandet måste utredas i projektet. Samt att ytor för masshantering måste hanteras och behovet av stängsling måste klargöras för att bedöma markanspråk.

Inför kommande skede och arbete med järnvägsplanen önskar Länsstyrelsen att följande information ska framgå av samrådsunderlaget för att Länsstyrelsen ska ta ett beslut om betydande miljöpåverkan eller inte:

- Redogörelse för hur stängsling kring stambanan ser ut idag och var ny stängsling planeras.
- Beskrivning hur stor barriär denna sträcka av Södra stambanan utgör idag för viltet. Redogörelse av viltolycksfrekvensen här, och tågtrafikens omfattning och hastigheter.
- Redogörelse av vilka viltslag som är med i olycksstatistiken och i vilken omfattning respektive djurslag är med i olyckorna.
- Redogörelse för behovet av åtgärderna och vilka konsekvenser åtgärderna innebär för större däggdjur.
- Mått på föreslagna alternativa faunabroar och beskrivning av vilka däggdjur som förväntas kunna nyttja dem.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för Länsstyrelsen inkomna synpunkter och kommer beakta dessa i arbetet med järnvägsplanen.

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Länsstyrelsen i Skåne län under ett samrådsmöte den 2 december 2024.

Utformning

Länsstyrelsen vill att Trafikverket meddelar om annorlunda utformningsval görs i projektet och önskar en redogörelse för hur massbalanser ser ut för de olika alternativen.

Trafikverket svarar:

Om annorlunda utformningsval görs i kommande arbete med samrådshandlingen kommuniceras detta med länsstyrelsen. Under samrådsmötet delgav Trafikverket information om masshantering i samverkan med projekt för riksväg 23 där ett massöverskott kommer uppstå. Planen är att nyttja dessa massor i projektet avseende Södra stambanan, där ett massunderskott kommer att uppstå under entreprenadskedet.

Länsstyrelsen lyfter att det finns en risk att servicevägar kan användas som promenadstråk.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och kommer arbeta vidare med åtkomst till anläggningen i kommande skede.

Naturvärdesinventering

Länsstyrelsen önskar veta hur Trafikverket hanterar att vissa platser inte är besökta vid naturvärdesinventeringen på grund av förekomst av djur i området.

Trafikverket svarar:

Jordbrukets inventering (TUVA) utgör komplement för naturvärdesinventeringen. Om det uppstår ett behov av att komplettera naturvärdesinventeringen ytterligare så hanteras detta i kommande skede.

Länsstyrelsen saknar objektsbeskrivningar från naturvärdesinventeringen.

Trafikverket svarar:

Trafikverket kompletterar underlaget tillhörande Naturvärdesinventeringen och delger länsstyrelsen.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen ser troligt inga farhågor gällande kulturmiljö, men poängterar att Trafikverket behöver ta hänsyn till den registrerade graven och att det i närområdet finns ett stort antal fornlämningar. Vill Trafikverket ha separat samråd om kulturmiljö så är de välkomna att skicka in det till länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket delar länsstyrelsens initiala bedömning gällande kulturmiljö. Trafikverket har kännedom kring vilka fornlämningar som finns inom projektets närområde. Skulle fler fynd påträffas under arbetet med föreliggande järnvägsplan, hanteras detta i kommande skede.

Naturmiljö

Länsstyrelsen menar att stängsling av området är svårt att motivera med att det kommer minska barriäreffekten. Trafikverket behöver beskriva vad som är stängslat idag och vad som avses att stängslas framöver.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkten. Samrådsunderlaget kompletteras med beskrivning av befintligt stängsel utifrån stängselinventering. Vilka sektioner eller sträckor som kommer kräva kompletterande stängsling kommer utredas vidare i kommande skede och beskrivas i planbeskrivningen.

Länsstyrelsen önskar förtydligande om vilka befintliga portar/passager som vilt använder sig av inom utredningsområdet.

Trafikverket svarar:

Befintliga passager som vilt använder kompletteras i samrådsunderlaget.

Om biotopskyddade objekt kommer att påverkas så påminner länsstyrelsen Trafikverket om att tidigt arbeta med kompensationsåtgärder.

Trafikverket svarar:

Trafikverket strävar efter att undvika påverkan på biotopskyddade objekt och kommer fortsatt utreda detta under kommande skede. Om påverkan inte kan undvikas, kommer Trafikverket att vidta skyddsåtgärder och utföra kompensationsåtgärder

Under samrådsmötet tog länsstyrelsen del av viltolycksstatistik för sträckan. Länsstyrelsen menar att det inte framgår vid vilka siffror som Trafikverket bedömer att viltolycksfrekvensen är hög.

Trafikverket svarar:

Kombinationen av fyrspår och en trafikering av 200 tåg/dygn på aktuell sträcka bedöms bidra till barriäreffekter för vilt men även leda till särskilt hög viltolycksbelastning. Detta stärks med den statistik Trafikverket redovisat på mötet, där för antalet viltolyckor som skett på sträckan mellan år 2000-2024

beräknas till totalt 271. Kapitel gällande viltolyckor och statistik kompletteras i samrådsunderlaget.

Länsstyrelsen önskar förtydligande om hur barriäreffekterna förändras i ett större område och menar att barriäreffekten av stängslingen blir stor. Länsstyrelsen vill att Trafikverket beskriver de kumulativa effekterna av planerade åtgärder.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkten och kommer beakta barriäreffekterna i kommande skede där även komplettering av stängsling ska utredas vidare.

Länsstyrelsen poängterar att det finns framtagna riktlinjer från Trafikverket som redovisar vilket avstånd det bör finnas viltpassager på och om dessa följs.

Trafikverket svarar:

*Trafikverket följer de riktlinjer och råd som anges i rapporten *Analys av infrastrukturens permeabilitet för klövdjur*. Kompletteras i samrådsunderlaget.*

Länsstyrelsen vill att Trafikverket i en karta redovisar det större sammanhanget av rörelser för viltet och kopplingen till den passage som anläggs över väg 23 samt hur passagemöjligheterna ser ut norr och söderut.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tar emot synpunkten och kompletterar samrådsunderlaget med karta med koppling till väg 23 samt befintlig passage norr om Tjörnarpsjön. Om ytterligare karta med fördjupade detaljeringsgrader krävs kommer det justeras i kommande skede.

Vattenmiljö

Länsstyrelsen inkommer med information att det finns förekomst av utter i Tjörnarpsjön och Finjasjön.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för information och beaktar detta i kommande skede.

3.1.2 Samråd med berörda kommuner

3.1.2.1 Hässleholms kommun

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes av Hässleholms kommun den 5 december 2024 under ett samrådsmöte samt Hässleholms kommun skriftliga yttrande som inkom den 27 januari 2025.

Faunapassagen

Hässleholms kommun inkommer med yttrande om att placeringen för faunabron är väl vald. Utredningsområdet för planerad faunapassage över Södra stambanan och planerad faunapassage över riksväg 23 sammanfaller väl med utpekade stråk för spridningskorridorer som sammanbinder så kallade storområdena (områden av hög naturvärdeskaraktär) ”Finasjön – Brönnestad- Myrarp” och Häglinge – Bosarpsjön” som är utpekade i kommunens naturvårdsplan och översiktsplan. Hässleholms kommun kommer att delge Trafikverket denna naturvårdsplan. I övrigt finner Hässleholms kommun att det inte finns några konflikter mellan utpekad placering av passagen och kommunens översiktsplan eller naturvårdsplan.

Trafikverket svarar:

Trafikverket delar kommunens uppfattning och tar tacksamt emot nämnd naturvårdsplan.

Friluftsliv

Kommunen ställer frågan huruvida det är möjligt för allmänheten att nyttja planerad faunapassage för friluftsliv och hur Trafikverket ser på om en kommun vill skylta eller märka upp en led för friluftsliv över faunapassagen. En kombinerad faunapassage och eko-/sociodukt är önskvärt för att kunna nyttjas vid planering av framtida vandringsleder mellan Sösdala och Tjörnarps. Kommunens yttrande innefattar även att konflikt ej borde uppstå mellan människor och vilda djur då människor främst nyttjar passagen på dagtid.

Trafikverket svarar:

Det kommer att vara fysiskt möjligt för allmänheten att nyttja faunapassagen men Trafikverket avser inte att skylta eller märka upp faunapassagen och således bjuda in allmänheten att nyttja denna. Om en kommun i framtiden vill genomföra en sådan åtgärd behöver en dialog föras i ett senare skede.

Masshantering

Hässleholms kommun anser att det är viktigt att genomföra provtagning så att eventuella förorenade massor kan hanteras. Kommunen vill även veta hur masshantering och transportvägar är tänkta att hanteras i projektet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket kommer genomföra geotekniska undersökningar samt miljöprovotagning i kommande skede. Samordning ska i högsta möjliga mån ske med projekt för riksväg 23 gällande masshantering, se svar till länsstyrelsen ovan. Tillfälliga transportvägar och eventuella servicevägar kommer utredas vidare.

Vattentäkter

Kommunen undrar ifall det finns vattentäkter eller brunnar i närheten som kan komma att påverkas vid anläggningsarbeten.

Trafikverket svarar:

Närliggande vattentäkter, trummor och eventuell påverkan och skyddsåtgärder på grund av anläggningsarbeten kommer att utredas vidare i kommande skeden.

Störningar under byggtid

Kommunen undrar hur arbetsmoment och transporter kommer hanteras under byggtid, då det finns bostäder i närheten.

Trafikverket svarar:

Detta kommer att hanteras i kommande skede, när bland annat bygg- och transportvägar ses över. Närboende och berörda kommer att informeras.

Ökning av järnvägsspår

Kommunen ställer en fråga kring hur en eventuell utökning av antalet järnvägsspår längs sträckan hanteras med avseende på att faunapassagen planeras med befintliga förutsättningar. Hässleholms kommun vill även informera om att de förutsätter att planeringen av faunapassagen inte hindrar eller försvårar kommande arbete med utbyggnad av fler spår mellan Hässleholm och Lund.

Trafikverket svarar:

En eventuell utökning av antalet järnvägsspår längs sträckan hanteras inom annat projekt. En tidig samordning har skett och information har kommunicerats ut om att åtgärd avseende faunapassage har påbörjats. I nuläget finns inga beslut tagna om var eventuellt tillkommande spår kan placeras i framtiden, men de förutsätts inte ske i direkt anslutning till befintliga spår. Projektet avseende utbyggnad av ytterligare spår kommer att förhålla sig till planerad faunapassage som en befintlighet.

Torrtrummor

Hässleholms kommun önskar ett förtydligande kring antalet torrtrummor som planeras för. I samrådsunderlaget kap. 5.1.5 nämns endast en torrtrumma medan det i andra avsnitt i underlaget framgår att det kan vara ett flertal.

Trafikverket svarar:

Trafikverket har planerat för fler än en torrtrumma men i nuläget är definitivt antal samt placering ej fastställt men cirka fem till sex stycken. Detta kommer att ses över och tydliggöras i kommande skede

Gård inom utredningsområde

Det finns en fastighet och byggnad inom utredningsområdet som ligger alldeles intill planerad faunapassage. Hässleholms kommun undrar hur denna gård nyttjas i dagsläget.

Trafikverket svarar:

Byggnaden nyttjas inte i dagsläget.

3.1.2.2 Höörs kommun

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes under ett samrådsmöte med Höörs kommun den 3 december 2024.

Samband med faunapassage över riksväg 23

Under samrådsmötet ställde Höörs kommun en fråga om hur projektet aktualiserades och om det finns ett samband med projektet för faunapassage över riksväg 23.

Trafikverket svarar:

Åtgärden för Södra stambanan initierades för ett antal år sedan. Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att intensifiera arbetet med miljöåtgärder i transportsystemet. En regional fördjupning har under 2017 genomförts för Trafikverkets Region Syd. Utifrån denna togs en åtgärdsvalsstudie fram för sträckan Osby-Höör där åtgärder för viltolycksproblematik och barriäreffekter längs sträckan identifierades. Att en faunapassage med tillhörande stängselåtgärder planeras för riksväg 23 kan medföra att vilt leds om till Södra stambanan, med risk för ett ökat antal viltolyckor. Detta är bidragande till att projektet blivit aktuellt och har även skapat en möjlighet för ett samspel mellan passage över riksvägs 23 och Södra stambanan.

Torrtrummor

Kommunen ställer en fråga kring planerade torrtrummors dimension och huruvida det kan finnas en risk för att barn kryper in i dessa.

Trafikverket svarar:

Torrtrummorna är maximalt en meter i diameter och är dimensionerade för medelstora däggdjur, exempelvis utter. Trafikverket tackar för synpunkten om att barn kan tänkas krypa in i dessa och tar detta i beaktande inför kommande skede.

Friluftsliv

Kommunen funderar över möjligheten att nyttja faunapassagen för friluftsliv och hur Trafikverket ser på om kommunen skulle vilja märka upp en led för friluftsliv över faunapassagen.

Trafikverket svarar:

Se under Trafikverkets svar till Hässleholms kommun.

Påverkan för Höörs kommun

Höörs kommun önskar information om det finns övriga åtgärder som kan komma att beröra kommunen utöver planerad faunapassage.

Trafikverkets svar:

Stängslingsåtgärder och anläggning av torrtrummor kan aktualiseras inom hela utredningsområdet, vilket även omfattar Höörs kommun. I dagsläget är omfattning för dessa typer av åtgärder ej beslutad.

3.1.3 Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

De enskilda som kan antas bli särskilt berörda har fått brev tillhanda 11 november 2024 med information om samrådet. I brevet fanns möjligheten att boka in ett digitalt samrådsmöte med Trafikverket under samrådstiden. Samrådsmaterialet har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats under samrådstiden 19 november - 10 december 2024.

Totalt har 1 skriftligt yttrande inkommit, tre samrådsmöten hölls digitalt och ett samråd hölls på plats. Under dessa samrådsmöten inkom synpunkter som Trafikverket svarar på nedan tillsammans med det skriftligt inkomna yttrandet.

Utredningsområde

Intressenter har inkommit om att det upplevs som om viltet i större utsträckning passerar över vägen närmare Tjörnarps och att den mark som ingår i utredningsområdet för faunapassagen i dagsläget används för boskapsdjur.

Trafikverket svarar:

Tidigare genomförda utredningar har visat på att utredningsområdet för faunapassagen är en lämplig placering av ett viltstråk. Ett närliggande projekt planerar för en faunapassage över riksväg 23, vilken detta projekt har som mål att samspela med för att skapa ett naturligt och genomgående viltstråk över både riksväg 23 och Södra stambanan. Mellan utredningsområdet för faunapassagen över Södra stambanan och placeringen av en faunapassage över riksväg 23 finns ett naturligt stråk i landskapet. Tillsammans med stängslingsåtgärder styrs vilt till detta tänkta viltstråk.

Frågor har inkommit från privatpersoner om det finns någon fler bro eller faunapassage inom det markerade utredningsområdet.

Trafikverket svarar:

Det finns en befintlig vägtunnel längs allmän väg, under järnvägen i Tjörnarps samt en bro med passagemöjligheter över allmän väg i Stränte.

Inkomna synpunkter berör huruvida utredningsområdet kan komma att förändras efter detta samråd och hur byggtrafiken planeras vid anläggning om nuvarande utredningsområde står fast.

Trafikverket svarar:

I nuläget finns inget som tyder på att den tilltänkta faunapassagens placering ska avvika från befintligt utredningsområde för denna i någon större utsträckning. Planering av byggtrafik och/eller servicevägar kommer att utredas under kommande skede.

Synpunkter har inkommit om utredningsområdets närhet till blöta områden/sankmark inom angränsande fastigheter inom utredningsområdet. Banvall för Södra stambanan är upphöjd över omgivningen.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tar till sig synpunkter och beaktar detta i fortsatt arbete.

Synpunkter har inkommit gällande om intressenter har möjlighet att lämna skriftliga frågor och synpunkter samt om projektets tidplan.

Trafikverket svarar:

Allmänheten kommer att ha möjlighet att yttra sig flertalet gånger genom projektets framtagande av järnvägsplanen, skriftliga yttranden kommer att kunna lämnas till projektet.

Enligt aktuell tidplan ska järnvägsplanen vara färdigställd år 2027 och byggstart planeras till år 2029.

Information gällande ett hus placerat intill järnvägen har inkommit. Upprustningsåtgärder har gjorts på huset i form av vatten och avlopp samt att det fanns planering på att sätta in nya fönster för att huset skulle kunna nyttjas som bostad. Efter samråd med Trafikverket genomfördes aldrig fönsterbytet. Intill huset finns även en jordkällare som önskas bevaras alternativt att den går att flytta om åtgärder på järnvägen kräver detta. Intressent informerar även om att det finns befintliga brunnar intill fastigheten. Det finns inga kända föroreningar i marken intill huset.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för inkommen information om befintlig fastighet intill järnvägen och kommer ta detta i beaktande i fortsatt utredning.

Information har inkommit om att markägare har fått önskemål från Skanova om att de önskar hyra mark för anläggning av fiber.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för denna information och dialog berörda med ledningsägare kommer genomföras i kommande skede.

Faunapassagen

Synpunkter gällande faunapassagens utformning och placering har inkommit. Frågeställningarna handlar om hur stor utbredning en faunapassage medför, hur bred en faunabro är, huruvida faunapassagen kommer att placeras på åkermark, vilket alternativ som Trafikverket främst tittar på och om passagen kommer placeras i närheten till Vätteryd.

Trafikverket svarar:

Faunapassagens utbredning i form av ramper och slänter utreds i dagsläget, vilket medför att specifik utbredning ej är känd. En faunabro har en bredd av minst 15 meter. Faunapassagens lokalisering utreds fortfarande. Utredningen kollar på placering i hänseende till natur, kultur, och miljövärden men även markanspråk. Även befintlig järnvägsanläggningen måste beaktas vid placering, exempelvis kontaktledningsstolpar och andra järnvägskomponenter. Trafikverket kommer främst utreda det norra alternativet i detta skede då det har minst påverkan på omgivningen utifrån de utredningar som genomförts i skede samrådsunderlag. Passagen kommer inte placeras med närhet till Vätteryd.

Frågeställningar gällande hur stort upptagningsområde den nya planerade faunapassagen kommer ha för större klövvilt har inkommit.

Trafikverket svarar:

Upptagningsområdet för faunabron kommer vara cirka sex kilometer. I projektet utreds en sträcka på cirka 4,5 kilometer som är dess utredningsområde.

Förslag på alternativ placering av Faunapassage längre norrut i ett skogsstråk närmare Sösdala har inkommit av intressent. Marken närmare Sösdala är bruten terräng och borde vara lämpligare ur det anseendet för placering av passage.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och kommer ta med sig förslaget för alternativ placering att utreda vidare i kommande skede.

Viltstängsel

Flera inkomna synpunkter berör viltstängslet. Frågeställningar om var det kommer att placeras för Södra stambanan respektive väg 23 och hur långt det kommer sträcka sig samt huruvida befintligt viltstängsel kommer att tas bort vid anläggandet av nytt viltstängsel.

Trafikverket svarar:

Viltstängsel kommer att placeras längs med järnvägen i detta projekt. Viltstängsel längs med riksväg 23 hanteras i ett separat projekt. En stängselinventering är genomförd för utredningsområdet. Omfattning av stängslingsåtgärder är dock inte beslutad i dagsläget.

Intressent har lämnat information att befintligt stängsel längs Södra stambanan är i dåligt skick och skador har uppkommit på det på grund av att underhållspersonal behövt tillgång till spåren, därefter har stängselingen inte åtgärdats flertalet gånger. Samt att det finns elstängsel vinkelrätt ut från järnvägen för boskapsdjur, denna eltråd skadas ofta i samband med slyröjning och borttagande av träd. Synpunkt har även inkommit att om stängslet längs järnvägen tas bort för att fauna ska kunna passera över bron och nyttja viltstråket så finns det inget som stänglar in boskapsdjuren. Risk finns därmed att boskapsdjur som nyttjar omgivande marker för bete även kommer kunna passera över faunabron.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och tar med sig detta till kommande arbete.

Påverkan för fastighetsägare/samfälligheter

Synpunkter har inkommit med frågeställningen gällande vilka fastigheter som kan komma att påverkas av projektet.

Trafikverket svarar:

Faunapassagens placering samt vilka stängselåtgärder som krävs kommer utredas vidare i kommande skede. I det fall en fastighet påverkas kommer fastighetsägare att kontaktas. Om en fastighet påverkas av direkt markintrång kommer fastighetsägaren ersättas för den marknadsvärdesminskning som fastigheten drabbas av. Trafikverket löser i första hand enbart in den mark som krävs för anläggningen. Mer informations finns att hitta på Trafikverkets hemsida och läsa i "Väg eller järnväg på min mark – hur får jag ersättning?" eller "Vad händer när en järnväg eller väg byggs".

Frågeställningar har inkommit gällande eventuell ersättning om åtgärder inom projektet kommer kräva markanspråk från markägare samt om det finns möjlighet att istället för ekonomisk ersättning få ersättning i form av annan mark då ägande av mark är mer värdefullt än ekonomisk ersättning.

Trafikverket svarar:

Trafikverket har ingen juridisk rätt att köpa in mark för att ersätta markägare.

Synpunkter har inkommit gällande att om projektet tar mark i anspråk så önskar ersättningsmark i närhet av befintliga fastigheter för att säkra betesmarker för boskapsdjur för att inte hålla djuren för långt från fastigheterna.

Trafikverket svarar:

Se svar ovan gällande ersättning av mark.

Information har inkommit till Trafikverket under samråd att markägare är intresserade av att själv köpa mark om det finns mark till salu i närheten mellan Sösdala och Tjörnarps.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen.

Frågor gällande projektets masshantering har inkommit. Matjord som uppstår till följd av schaktning för åtgärden önskas behållas av markägare. Finns även en del grus inom utredningsområdet som intressent önskar säkerställa innan projektets byggtid.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkten. Inom projektet planeras det för att återanvända massor från projektet längs riksväg 23.

Frågor har inkommit gällande hur byggtrafik hanteras vid anläggningen av faunabron och viltstängsel samt frågan om befintliga enskilda vägar kommer nyttjas och om eventuella skador på enskilda vägar kommer orsakas på grund av tunga transporter. I nära anslutning till vägarna finns även exempelvis stenmurar som kan påverkas och ta skada. En synpunkt har även inkommit att flera stengården riskerar att påverkas och att det fanns fler förr men de blev aldrig återställda efter andra projekt.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen gällande befintliga stenmurar. Skador som uppstår på befintlig väg och omgivning till följd av exempelvis byggtrafik och transporter under entreprenadskedet i ett projekt återställs så snart projektet är avslutat. För att säkerställa vägens skick kan platsbesök och syn genomföras och dokumenteras innan anläggningsarbetet påbörjas samt eventuella skyddsåtgärder tas. Även eventuella kompensationsåtgärder kommer utredas vidare i kommande skede, alltså om något av bevarandevärde måste tas bort ska det kompenseras med annan åtgärd.

Synpunkt har inkommit om att dialogen mellan fastighetsägare längs sträckan och Trafikverkets underhåll upplevts vara dålig genom åren och intressent upplever att de ej blivit hörda och fått dåligt bemötande. Diverse maskiner har parkerats på gräsmattor, privata vägar har nyttjats för åtkomst till teknikbod, slitage på vägen har därmed inneburit en ekonomisk kostnad för samfälligheten, och omkringliggande fastigheters mark har nyttjats för upplag. Fastighetsägare önskar ersättning för skada som uppstått på fastigheter genom åren. Information lämnas även att det finns en grind i den norra delen av utredningsområdet som ofta lämnas öppen och ryttare använder denna för att passera över järnvägen.

Trafikverket svarar:

Trafikverket kommer ta vidare informationen inom organisationen och försöka få till en återkoppling så att en god fortsatt dialog kan hållas mellan Trafikverket och fastighetsägare längs sträckan. Gällande ersättning för skador finns mer information att läsa på Trafikverkets hemsida "Skador vid Järnväg" eller "Skada på person, fordon eller annan egendom". Trafikverket tackar för informationen att ryttare brukar passera över järnvägen.

Frågor har inkommit över huruvida Trafikverket utrett hur omgivande marker för faunapassagen kommer att påverkas med tiden och att det finns risk att fauna förstör markerna när djuren etablerat ett viltstråk över passagen som tar flera år. Vidare informerar intressent om att vildsvin har en tendens att förstöra stängsling längs sträckan och en lösning för att detta inte ska inträffa måste hanteras inom projektet. Markägare kommer önska ersättning om mark förstörs av vilt. Intressent informerar även om att vilken typ av vilt som funnits i området har förändrats över tid. I samband med att majsodlingen påbörjades så förflyttade sig viltet runt om åkrar kring järnvägen. Tidigare skedde de flesta olyckor runt området vid gravfältet.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen samt historiken runt platsen. Trafikverket kommer ta med sig synpunkten i kommande skede när faunapassagen och viltstängsel ska fortsätta utredas. Trafikverket kan i dagsläget inte svara på hur omgivande mark kommer påverkas av vilt.

Samband med närliggade projekt

Frågeställningar har inkommit gällande sambandet med projektet för en faunapassage över Södra stambanan och projektet för en faunapassage över väg 23 samt hur befintliga anslutningar till och från riksväg 23 kommer att påverkas.

Trafikverket svarar:

Platsen för faunapassagen är utpekad på grund av dess närhet till den planerade passagen över väg 23 och det är av stor vikt att viltstråken knyts samman med passagemöjligheter. Frågan om befintliga anslutningar till väg 23 behandlas inte inom detta projekt. Eventuella frågor eller synpunkter gällande riksväg 23 kan skickas in till projektet "Väg 23, Tjörnarps-Sandåkra mötesfri landsväg", där kontaktuppgifter finns publicerade på Trafikverkets hemsida.

Frågor har inkommit hur långt framskridet projektet Väg 23, Tjörnarps-Sandåkra är.

Trafikverket svarar:

Projektet för Väg 23, Tjörnarps-Sandåkra är i skede granskningshandling i planprocessen och planerad byggtid är mellan 2027 och 2030.

Frågor har inkommit gällande väghållaransvar, om Trafikverket är intresserade att överta väghållaransvar för enskild väg. Samt frågor gällande driftbidrag för underhåll av enskilda vägar.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkterna och hänvisar till Trafikverkets hemsida "Enskilda vägar" för mer information gällande väghållaransvar och driftbidrag för enskilda vägar.

En fråga har inkommit om platsbesök har genomförts på riksväg 23.

Trafikverket svarar:

Eftersom åtgärder för riksväg 23 ej omfattas i detta projekt har ett platsbesök ej genomförts. Platsbesök längs Södra stambanan har genomförts.

Järnvägsspår

Information har inkommit att det finns några skogspartier mellan Sösdala och Tjörnarps som minskar buller från järnvägen samt att en utökning av järnvägsspår skulle innebära en ökad bullernivå.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen men utökning av spår hanteras inte inom detta projekt. I nuläget finns inga beslut tagna om var eventuella spår kan tänkas placeras i framtiden.

Vattendrag

En fråga har inkommit om hur de vattendrag som ligger inom utredningsområdet påverkas.

Trafikverket svarar:

I nuläget finns inga åtgärder som bedöms påverka befintliga vattendrag. Om behov av sådana åtgärder uppstår under projektets gång hanteras de enligt gällande lagar och regler.

3.1.4 Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Övriga myndigheter och organisationer har fått brev med information om samrådet. Samrådsmaterialet har funnits tillgängligt på Trafikverkets webbplats under samrådstiden 19 november - 10 december 2024. Totalt har 12 yttranden inkommit. Dessa sammanfattas enligt nedan.

Flertalet myndigheter och organisationer avstod från att yttra sig eller hade inget att erinera: Försvarsmakten, Jordbruksverket, Elsäkerhetsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Statens geotekniska institut, Svenska kraftnät, Sveriges geologiska undersökning, E.ON Energidistribution AB, Räddningstjänsten Skånemitt och Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Polismyndigheten Hässleholm

Lokalpolisområde Hässleholm ser bara positivt på denna faunapassage då det förmodligen kommer att medföra färre viltolyckor.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för synpunkten och noterar detta.

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet hänvisar i detta skede till länsstyrelsen som företrädare för de statliga kulturmiljöintressena.

Riksantikvarieämbetet rekommenderar ett tidigt samråd med länsstyrelsen angående förekomster av fornlämningar och annan kulturmiljö inom exploateringsområdet samt om behov finns av utredning enligt 2 kap. 11 § Kulturmiljölagen (KML). Eventuella fornlämningar, kulturmiljö eller riksintressen för kulturmiljövården ska redovisas i järnvägsplanen i samband med att natur- och kulturmiljön som helhet beskrivs och bedöms.

Trafikverket svarar:

Trafikverket tackar för informationen och noterar detta.

Norra Frosta älgskötselområde

Norra Frosta älgskötselområde vill framföra att det är mycket positivt att Trafikverket satsar på att stängsla in och bygga faunapassager utmed stambanan och väg 23.

Topografin på västra sidan av stambanan är sådan att det fordras omfattande åtgärder för att det skall bli intressant för viltet att använda sig av passagen. Vidare så måste grönstråk (gröna korridorer) ansluta till skogsområden. På östra sidan av stambanan är topografin lämpligare och det finns ett naturligt grönstråk.

Norra frosta älgskyddsområde reflekterar över om Vikingabyn som nu etableras kommer påverka viltets rörelsemönster.

En synpunkt lyftes även fram om att Trafikverket bör uppdatera viltolycksstatistiken till dags datum. Utredningen som delvis ligger till grund för samrådsunderlaget är fram till år 2019–2020. På senare år har statistiken blivit bättre framförallt när det gäller viltolyckor på järnväg.

Norra frosta älgskötselområde vill också lyfta fram sträckan söder om Tjörnarps där både väg 23 och stambanan har mycket viltolyckor. Det är mycket angeläget att det görs åtgärder här för att minska viltolyckorna.

Trafikverket svarar:

Trafikverket instämmer om att byggandet av faunapassage och stängselåtgärder är positivt för att minska antalet viltolyckor.

Passagen är tänkt att uppfattas som ett naturligt inslag i landskapet och i fortsatt arbete arbetar Trafikverket med lämpliga åtgärder.

Trafikverket bedömer att vikingabyn inte kommer påverka viltets rörelsemönster i någon större utsträckning eftersom det planeras för etablering av viltstängsel längst väg 23.

Trafikverket tackar för synpunkt om viltolycksstatistik och tar med sig synpunkten till kommande arbete. Trafikverket tar även tacksamt emot informationen om viltolyckor söder om Tjörnarps, men det kommer inte att behandlas inom det här projektet.

3.2 Synpunkter från fastighets- och sakägare, organisationer och allmänhet som inkommit vid andra tillfällen än specifika samråd

Allmänheten och de enskilda som kan bli särskilt berörda

Den 21 oktober 2025 hölls två möten med enskilda som blir särskilt berörda. Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som framfördes under mötena samt Trafikverkets svar.

Under mötena presenterade Trafikverket föreslagen utformning och lokalisering enligt utkast på järnvägsplanens Samrådshandling. Trafikverket informerade även om tidplan för järnvägsplanen och byggtiden samt föreslaget markanspråk, både tillfälligt och permanent.

Trafikverket informerade även om att det kan bli aktuellt med vidare dialog avseende frivilligt markanspråk för trädplantering intill faunabron som skulle fungera som ledstråk för fladdermöss.

Utformning och markanspråk

En fastighetsägare frågar hur det blir med kostaket och Trafikverket informerade om att det samordnas med viltstängslet som ska sättas upp.

Befintliga stenmurar och eventuell flytt av dessa diskuterades. En fastighetsägare informerade om att denne vill flytta en stenmur intill ett markområde som föreslås nyttjas tillfälligt under byggtiden.

En fastighetsägare anser att en serviceväg för att nå faunabron som är föreslagen bör ligga på andra sidan järnvägen då denne överväger att stänga av en grusväg som Trafikverket tänkt använda i detta syfte.

En fastighetsägare informerade om att kullen där faunabron föreslås placeras består av sand och grus och att den tidigare har varit ett grustag. Denne tyckte att föreslagen placering av faunabron är den mest logiska på sträckan.

Ytor för tillfälligt upplag av schaktmassor och återställning av mark

Under byggtiden används en del av åkermarken för upplag av schaktmassor. Den ena fastighetsägaren ser inte att den kvarvarande övre delen av åkermarken på dennes mark kan användas under byggtiden. Fastighetsägaren ser därför inte nyttan med att ianspråkta endast halva ytan.

Frågor ställdes rörande hur jorden mår efter att markytor använts för tillfälligt upplag av schaktmassor. Trafikverket svarade att ersättningen som utges även inkluderar kompaktering av jorden. Om Trafikverket bedömer att marken aldrig kommer återhämta sig till följd av att jorden blivit förstörd genom till exempel kompaktering finns det en ersättningspost för "evig skada", som innebär en

marknadsvärdeminskning på fastigheten, som kan bli aktuell. Detta vet man dock inte förrän skadan har uppstått i samband med, eller efter, byggnation.

Det diskuteras hur marken kan återställas bättre, till exempel genom alvluckring. En fastighetsägare anger att det kan vara bättre att bana av matjorden innan byggnationen påbörjas och ger förslag på en plats som eventuellt kan användas för att lägga upp jordmassorna, efter att stenmuren flyttats.

Ersättning

En fastighetsägare önskar ersättningsmark i stället för pengar för den mark som löses in, samt ersättningsmark under byggnation för den mark som inte kan brukas då. Fastighetsägaren önskar även ersättning för betesskador från allt tillkommande vilt som kommer att passera då faunabron byggs.

Trafikverket svarade att ersättningsmark normalt inte lämnas ut utifrån att det finns en likabehandlingsprincip. Det vill säga att alla markägare som utsätts för intrång ska behandlas på samma sätt. Ersättningsnivåerna bedöms när marken tas i anspråk. Marken värderas i samband med det, ofta genom en extern värderare. För att kunna ersätta skador för tillkommande vilt behöver Trafikverket underlag för de skador som uppstått då det är svårt att beräkna betesskadorna.

Tidplan, dialog och övrigt

Trafikverket informerade om tidplan för byggnationen.

Den ena fastighetsägaren efterfrågar en respektfull dialog och kontakt med Trafikverket då denne har tidigare erfarenhet av att det exempelvis kan vara svårt att få kontakt. Trafikverket svarade att det kommer vara enklare att få kontakt under byggtiden samt att det ofta är snabbare beslut då. Mötesdeltagarna efterfrågade och fick även kontaktuppgifter till projektets markförhandlare.

Fastighetsägarna upplyste om att det förekom att fotgängare och ryttare som passerade över Södra stambanan i anslutning till en väg som leder fram till järnvägen. Trafikverket tackade för informationen och skulle föra den vidare.

Skyddsavstånd till järnvägen efterfrågades då en fastighetsägare planerade att uppföra en byggnad intill järnvägen. Trafikverket återkommer med ett mått på närmaste tillåtna avstånd till järnvägsanläggningen.

Trafikverket, 211 18 Malmö. Besöksadress: Neptunigatan 52, 211 18 Malmö

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

trafikverket.se